

Order Uśmiechu dla naszego Doktora!

Jakże miło jest nam poinformować Czytelników biuletynu „Mukowiscydoza”, że nasz ukochany Pan doktor Andrzej Pogorzelski, który od lat zajmuje się pacjentami z mukowiscydozą w Rabce-Zdroju i wkłada w tę pracę całe swoje serce, został odznaczony Orderem Uśmiechu!!!

Order Uśmiechu to międzynarodowe odznaczenie nadawane od 1968 r. za działania przynoszące radość dzieciom. Order ten to pierwsza realizacja testamentu Janusza Korczaka – polsko-żydowskiego lekarza, pedagoga, pisarza, publicysty i działacza społecznego, który apelował o podmiotowe traktowanie dzieci. Ponad pół wieku temu postanowiono dać dzieciom głos i pozwolić im oceniać dorosłych. Trwa to nieprzerwanie aż do dzisiaj¹.

¹ <http://orderusmiechu.pl/>

Fot. Magdalena Czerwińska-Wyraz

Historia Orderu Uśmiechu związana jest z pierwszą dobranocką dla dzieci, w której występowały dwie pacyнки – Jacek i Agatka – a pomysłodawczynią tej bajki była pisarka, Wanda Chotomska. Pisarka w wywiadzie z Cezarym Leżeńskim, redaktorem naczelnym „Kuriera Polskiego”, opowiedziała historię o chorym chłopcu, chcącym nadać medal lub order lekarzowi, który się nim opiekował. Inna wersja mówi natomiast o tym, że chłopiec chciał go podarować Jacusiowi z dobranocki. Dziennikarze postanowili, że dzieci mogą nagradzać dorosłych za ich pracę, i ogłosili konkurs na projekt oznaczenia. Konkurs wygrała – spośród 44 tysięcy prac – Ewa Chrobak². Jej praca to uśmiechnięte słońce z promieniami, które od tamtej pory do dzisiaj widnieje na Orderze Uśmiechu.

Pierwsze przyznanie Orderu Uśmiechu, po posiedzeniu Kapituły, a wcześniej po napłynięciu wniosków od dzieci, odbyło się jesienią 1968 r., a wręczono go prof. dr Wiktorowi Dędzie, światowej sławy chirurgowi ortopedzie z Poznania. Cezary Leżeński, który został wiceprzewodniczącym Kapituły (a od 1976 r. przewodniczącym), rozpoczął starania o to, by polski order zyskał międzynarodowe znaczenie, pojechał więc do Nowego Jorku i podczas sesji ONZ wygłosił przemówienie w tej sprawie.

Te zabiegi, poparte jeszcze przez Henry'ego R. Labouisse'a, dyrektora generalnego UNICEF, przyniosły efekt. W 1979 r., ogłoszonym przez ONZ Międzynarodowym Rokiem Dziecka, sekretarz generalny ONZ Kurt Waldheim

² https://pl.wikipedia.org/wiki/Order_U%C5%9Bmiechu#cite_note-4

nadał Orderowi Uśmiechu międzynarodową rangę³.

Spotkanie – już międzynarodowej – Kapituły Orderu Uśmiechu odbyło się w maju 1980 r. W 1990, gdy zmienił się właściciel „Kuriera Polskiego”, Kapituła została zawieszona, dlatego w 1992 r. zostało zarejestrowane niezależne Stowarzyszenie Kapituła Orderu Uśmiechu. Na początku czerwca 1996 r. zwołano w Rabce-Zdroju Pierwszy Światowy Złot Kawalerów Orderu Uśmiechu, podczas którego otwarto Muzeum Orderu Uśmiechu, obecnie znajdujące się na terenie Rodzinnego Parku Rozrywki „Rabkoland”, a miastu nadano status „Miasta Dzieci Świata”. Drugi Złot odbył się ponownie w Rabce rok później, w 1997 roku⁴. Międzynarodowa Kapituła Orderu Uśmiechu odbyła pierwsze w historii posiedzenie poza Warszawą w 2003 r. w Świdnicy, gdzie powstało pod jej patronatem Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej. Nadano wówczas miastu Świdnica nazwę „Stolica Dziecięcych Marzeń” i ogłoszono 21 września Światowym Dniem Orderu Uśmiechu⁵.

Obecnie w Kapitułe zasiada 55 osób z całego świata, między innymi z Wielkiej Brytanii, Argentyny, Australii, Rumunii, Białorusi, Gruzji, Armenii, Belgii, Francji, Izraela, Kanady, Niemiec, Rosji, Tunezji czy USA. Wśród tych osób jest m.in. rabin, mułta islamski, lama buddyjski i pastor ewangelicki, dlatego też Międzynarodowa Kapituła Orderu Uśmiechu została wyróżniona w 2001 r. za tolerancję, wyrozumiałość i życzliwość i otrzymała Medal za Zasługi dla Tolerancji.

³ <http://orderusmiechu.pl/>

⁴ https://pl.wikipedia.org/wiki/Order_U%C5%9Bmiechu#cite_note-4

⁵ Tamże.

Order Uśmiechu przyznano ok. 900 osobom, które niosą radość i uśmiech dzieciom. Wśród Kawalerów Orderu Uśmiechu są dostojnicy religijni, arystokraci i politycy, aktorzy i reżyserzy, działacze społeczni i pedagodzy, dziennikarze, lekarze, piosenkarze i muzycy, sportowcy, twórcy literatury i poezji dla dzieci i młodzieży oraz artyści plastycy. Orderem Uśmiechu zostali odznaczeni m.in.: Ojciec Święty Jan Paweł II, zwierzchnik Kościoła buddyjskiego w Tybecie Dalajlama, Tove Jansson, twórczyni Muminków, J.K. Rowling, autorka „Harry’ego Pottera”, Irena Sendlerowa, która uratowała podczas wojny 2500 żydowskich dzieci, Królowa Szwecji Sylwia, a w Polsce – pisarka Małgorzata Musierowicz, prozaik Edmund Niziurski, ks. Jan Twardowski, piosenkarze: Majka Jeżowska, Ryszard Rynkowski, a także kardiolog Zbigniew Religa i światowej sławy piłkarz Robert Lewandowski.

Ceremonia wręczenia tego odznaczenia ma miejsce dwa razy w roku. Wręczenie Orderu Uśmiechu odbywa się zawsze bardzo uroczystie. Imprezy z tej okazji organizowane są w szkołach, teatrach, domach dziecka, klubach młodzieżowych, salach widowiskowych przy licznych udziałach dzieci i młodzieży. W pierwszej części, tzw. Oficjalnej, odbywa się ceremonia dekoracji laureatów Orderem Uśmiechu, natomiast w części drugiej, artystycznej, w zależności od ustalonego programu – występy amatorskich zespołów dziecięcych, młodzieżowych lub artystów zawodowych. W ceremonii dekoracji biorą udział Członkowie Kapituły Orderu Uśmiechu. Pasowanie na Kawalerów Orderu Uśmiechu dokonuje jeden lub kilku Członków Kapituły według ściśle określonego ceremoniału. Laureat Orderu jest pasowany czerwoną różą i musi na zakończenie wypić puchar kwaśnego soku z cytryny i uśmiechnąć się.

W 2022 r. Międzynarodowa Kapituła Orderu Uśmiechu na jesienno-zimowym

posiedzeniu rozpatrzyła wnioski złożone przez dzieci z całego świata i postanowiła włączyć do grona Dam i Kawalerów Orderu Uśmiechu 7 osób. Wśród nich znalazł się właśnie nasz Pan doktor, który jest dr hab. n. medycznych, lekarzem pediatrą, specjalistą pneumologii dziecięcej związanym z Kliniką Pneumonologii i Mukowiscydozy w Instytucie Gruźlicy i Chorób Płuc w Rabce-Zdroju. To już czwarty order dla lekarza z IGiCHP – wcześniej otrzymali go prof. Jan Rudnik, dr Jerzy Żebrak i dr Joachim Buchwald.

Gala wręczenia Panu doktorowi Andrzejowi Pogorzelskiemu Orderu Uśmiechu odbędzie się 2 czerwca w Rabce-Zdroju i będzie połączona z obchodami jubileuszu 5-lecia nadania imienia Kawalerów Orderu Uśmiechu Szkole Podstawowej wchodzącej w skład Zespołu Szkół Uzdrawiskowych w Rabce-Zdroju.

Poprosiłam rodziców dzieci chorujących na mukowiscydozę, które leczą się w klinice w Rabce-Zdroju, o kilka zdań na temat współpracy z Panem doktorem. Czy rodzice są zadowoleni z opieki, jak doktora odbierają Jego mali pacjenci, jak przebiegają wizyty w szpitalu czy podczas kontroli. Oto wypowiedzi kilku rodziców, którym dziękuję z całego serca za to, że chcieli się ze mną podzielić swoimi przemyśleniami.

Joanna Jankowska

Mama Kubusia napisała, że Pan doktor zawsze ich wysłuchuje, odpowiada na każde pytanie i rozwiewa każdą wątpliwość. W pełni angażuje się w leczenie Kubusia i zawsze odpowiada na wiadomości, niezależnie od pory dnia, a nawet nocy. Mama w pełni ufa doktorowi i bardzo się cieszy, że synek jest pod Jego opieką. Podczas wizyt doktor zawsze profesjonalnie i rzeczowo objaśnia istotne dla nich sprawy i odpowiada na pytania. Ma bardzo dobry kontakt z Kubusiem. Klinika

Abdelaati, CC BY-SA 4.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>>, via Wikimedia Commons

w Rabce-Zdroju, w której doktor pracuje, to taki ośrodek, gdzie mimo iż wiadomo, że to szpital, chce się powracać, właśnie ze względu na takiego wspaniałego Lekarza, jak i cały znany im personel.

Gosia, 18-letnia pacjentka, przyznała, że współpraca z doktorem jest bezproblemowa – wie, że czego by nie potrzebowała, z jaką zdrowotną kwestią, nawet niezwiązaną zupełnie z mukowiscydozą, by się do doktora zwróciła. On zawsze potraktuje ją poważnie i postara się pomóc. Wizyty lekarskie przebiegają bezstresowo, a kontakt między nią a doktorem jest całkiem fajny, czasami się nawet pośmieją 😊. Dzięki doktorowi Gosia brała udział w wielu programach lekowych i zawsze znajduje się dla niej miejsce na oddziale, gdy jej organizm potrzebuje intensywniejszego leczenia. Jest bardzo zadowolona z opieki i podejścia doktora i nie wyobraża sobie, aby mógł ją prowadzić inny lekarz.

Pan Łukasz napisał, że doktor Pogorzelski to człowiek o wielkim sercu, Anioł, który trzyma 6-letniego Igorka w swoich skrzydłach i nie pozwala, aby mukowiscydoza zabierała mu życie. To pełen profesjonalizmu lekarz, który zapewnia chorym bardzo dobrą opiekę i leczenie. A lizaki dla synka na koniec wizyty lekarskiej są według taty strzałem w dziesiątkę!

Kawalerowie Orderu Uśmiechu związani z Instytutem Gruźlicy i Chorób Płuc w Rabce-Zdroju

Jan Rudnik (2.09.1922–15.02.1986)

W 1953 r. rozpoczął pracę w Rabce-Zdroju jako asystent, a w 1956 r. jako ordynator stworzył 100-lóżkowy oddział dla najcięższych przypadków gruźlicy dziecięcej oraz 200-lóżkowy oddział dla niemowląt. W 1972 r. otrzymał tytuł profesora. Szpital leczenia gruźlicy,

w którym pracował i który rozbudował, stał się w 1976 r. Oddziałem Terenowym Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie – placówką naukowo-badawczą i szkoleniową dla lekarzy.

Jan Rudnik jest autorem ponad 200 prac naukowych. Posiadał wiele odznaczeń, m.in. przyznany na wniosek dzieci Order Uśmiechu, którego miniaturkę nosił w klapie marynarki i z którym polecił się pochować.

Jerzy Żebrak (6.11.1933– 3.01.2016)

W 1958 r. podjął pracę w Dziecięcym Ośrodku Sanatoryjno-Prewentoryjnym w Rabce-Zdroju, gdzie pod kierunkiem prof. Jana Rudnika stworzył specjalistyczny zakład leczniczy i naukowy. Był jednym z współtwórców Polskiego Towarzystwa Walki z Mukowiscydozą, zrzeszającego rodziców dzieci chorych, jak również dorosłych chorych.

Jest autorem wielu rozdziałów z zakresu pediatrii i pneumonologii dziecięcej w licznych podręcznikach

przeznaczonych dla studentów medycyny i lekarzy.

Najbardziej cenionym przez niego wyróżnieniem jest tytuł Kawalera Orderu Uśmiechu, nadany przez małych pacjentów w dniu 1 czerwca 1989 r.

Joachim Maksymilian Buchwald

urodził się 24.05.1942 r. w Zabrze.

Z Instytutem Matki i Dziecka Oddziałem Terenowym w Rabce-Zdroju związany od 1984 r., a od 2000 r. jest dyrektorem tego oddziału. Podejmuje wiele działań związanych z restrukturyzacją zakładu, dotyczy to m.in. modernizacji przestarzałej infrastruktury zakończonej nowoczesnym projektem pt.: „Przebudowa i rozbudowa wraz z wyposażeniem Kliniki Pneumonologii i Mukowiscydozy” w 2013 r. Jego dorobek zawodowy i wkład pracy na polu medycznym został doceniony, czego dowodem są Złoty Krzyż Zasługi i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski oraz przyznany przez dzieci w 2014 r. Order Uśmiechu.